
ZINGENDE TOREN Glaskunstenaar Heesen maakt uniek glazen carillon

Geranium-potten in diverse maten

BART ROST
UTRECHT

Het afgelopen jaar zijn er momenten geweest dat glaskunstenaar Bernard Heesen 'helemaal gek' werd. Dat bereikte zijn hoogtepunt toen een beiaardier bijna alle geblazen klokken afkeurde. „Ik dacht klaar te zijn. Uiteindelijk werden zo'n vijf klokken goedgekeurd. Met de rest kon ik opnieuw beginnen. Toen stortte ik wel even in elkaar,” vertelt Heesen.

Nu is zijn glazen carillon bij de Cultuurcampus in Vleuterweide bijna klaar. De 100 glazen klokken en de 780 glazen bollen hangen te schitteren in de 30 meter hoge toren. De kleurrijke toren is een echte blikvanger in het grijze Leidsche Rijn.

Heesen is ontzettend blij met het resultaat. „Ik vond het vooraf erg moeilijk om me in te beelden hoe het zou worden. Nu vind ik het mooi.”

Helemaal gerust over het eindresultaat is hij nog niet. „Dat ben ik pas op de dag van de opening op 23 april. Daarna neem ik maar eens een weekje vrij,” lacht hij.

Het idee voor de bouw van een glazen carillon ontstond vijf jaar geleden. Het artistieke team van de cultuurcampus wilde een bronzen carillon in de toren hangen. „Ben je belazerd; dat maken we wel van glas, riep ik toen in een opwelling. Nou dat is me duur komen te staan.”

Na veel vergaderen en diverse aanpassingen start Heesen in februari 2008 met het daadwerkelijke blazen van de klokken.

„Eerst ben ik op zoek gegaan naar het juiste glas voor de klokken. Glas met 10 procent lood bleek te mooiste klank te geven. Daarna heb ik diverse vormen getest. Klokken zijn natuurlijk eigenlijk omgekeerde bloempotten. Uiteindelijk bleek de geraniumpot dan ook het beste te klinken. Die heb ik toen in diverse maten geblazen.”

Dat blazen was een flinke klus. De grootste klokken wegen zo'n 25 kilo. „Dat hangt dan aan zo'n dun pijpje!” Na het blazen kwam het *finetunen* van de klokken. Met behulp van een computer werden de klokken door bijlijpen op de juiste toonhoogte gebracht. „Dat is echt millimeterwerk. Ongelooflijk lastig.”

De tegenslag was dan ook groot toen het merendeel van de vijftig klokken door een beiaardier werd afgekeurd. „De klokken die werden goedgekeurd, waren eigenlijk te goed. Daardoor kwam de lat voor de andere klokken ook zo hoog te liggen.”

Het doorzettingsvermogen van Heesen heeft geresulteerd in een uniek glazen carillon, met een even **CULTUURCAMPUS** bronzen aandrijving. „Nu is het mogelijk de klepels heel precies te bedienen,” vertelt Heesen. De beiaardier komt niet boven in de toren te zitten, maar is

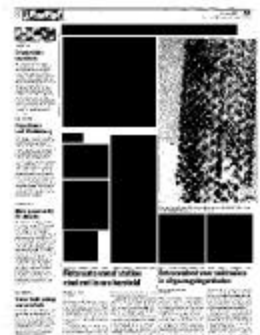
straks voor iedereen zichtbaar. Er komen twee aansluitingen: één buiten en één in het informatiecentrum. „Het is mogelijk om het carillon zowel met een klavier als met een keyboard te bespelen. Dat biedt ook kansen voor jonge componisten.”

Die componisten kunnen zich sowieso flink uitleven. De mogelijkheden van het carillon zijn ongekend, volgens Heesen. „Er hangen naast de vijftig klokken ook nog vijftig bijzondere klankvoorwerpen in de toren. Daar kunnen speciale stukken voor geschreven worden.”

Voor de opening op 23 april heeft componist Merlijn Twaalfhoven een nieuw stuk gecomponeerd. Dat wordt samen met 500 leerlingen van het Amadeus Lyceum opgevoerd.

De leerlingen bespelen onder andere de afgekeurde klokken. „Komen ze toch nog van pas,” glimlacht Heesen.

Nu is het mogelijk de klepels heel precies te bedienen.

(Bestemd voor eigen gebruik)

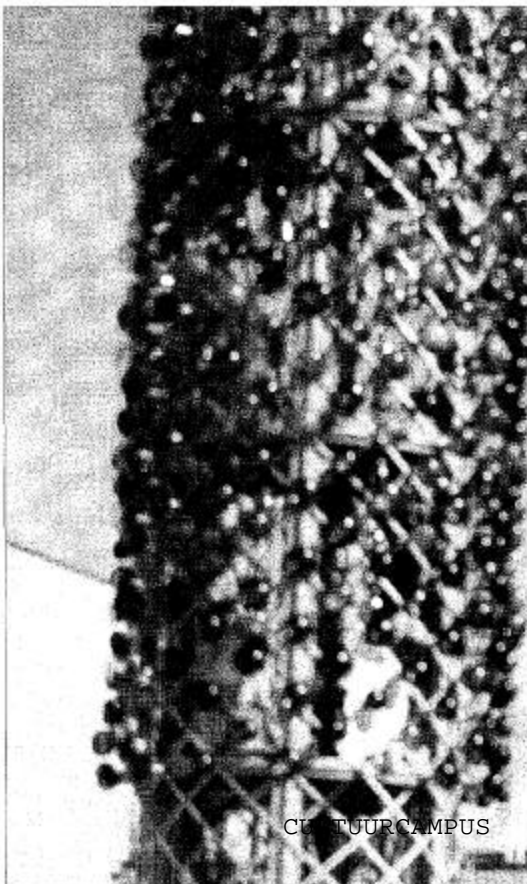
Unieke constructie

Honderd klokken en 780 blauwe bollen

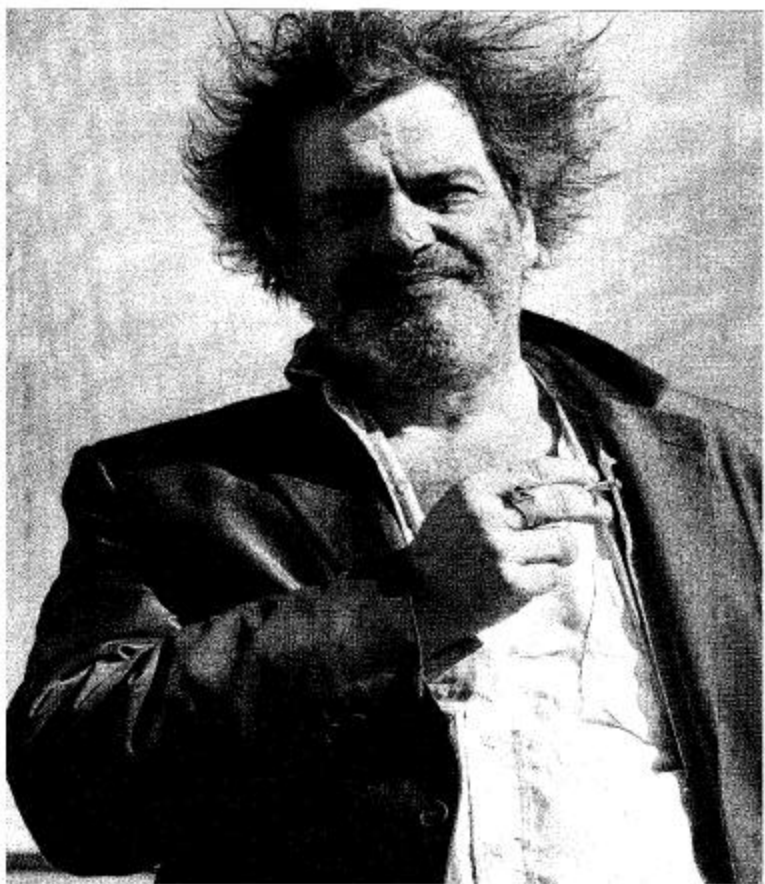
Het glazen carillon is in alle opzichten uniek te noemen. Het is bijvoorbeeld het eerste glazen carillon, dat bestaat uit vijftig gestemde klokken over vier octaven. Er heeft wel een niet gestemd kristallen carillon bestaan. Peter de Grote heeft dat laten maken voor zijn paleistuin. Dit carillon werd met water aangestuurd. Hiervan is nog een klok over, die in een museum staat. De grootste klokken van het carillon in Vleuter-

weide wegen zo'n 25 kilo. Naast de klokken hangen er ook 50 klankvoorwerpen in. Het maken van deze voorwerpen ging glaskunstenaar Bernard Heesen een stuk makkelijker af dan het blazen van de gestemde klokken. „Bij het blazen van de klankvoorwerpen heb ik niet geredeneerd vanuit de toon, maar vanuit de glasblaaskunde. Dat werkte een stuk makkelijker.“ De 780 blauwe bollen zijn gemaakt in Tsjechië. „De bedoe-

ling was dat die allemaal verschillend zouden zijn. Daar moest ik echt bij blijven, anders waren het allemaal dezelfde bollen geworden.“ De toren is uiteindelijk 30 meter hoog geworden. „Ik heb nog geprobeerd er 32 meter van te maken, maar dat mocht niet. De toren - met een doorsnee van 4 meter - bestaat uit een stalen constructie met een fijnmazige wand. De eerste 5 meter is glasvrij gehouden.

CULTUURCAMPUS

Glaskunstenaar Bernard Heesen en zijn glazen carillon bij de Cultuurcampus in Vleuterweide. FOTO STEPHANIE VERSTEEG

(Bestemd voor eigen gebruik)
